

Ueber eine Lucianhandschrift zu Modena.

Die Kgl. Bibliothek zu Modena besitzt einen alten Lucian-codex (193 III F. 15), der noch unverglichen und bisher auch Fritzsche (Lucianus Vol. I P. I Rostochii 1860 p. X¹) nur dem

¹ An derselben Stelle wird auch eine Turiner Handschrift erwähnt. Aus zuverlässiger Quelle weiss ich jedoch, dass sich dort kein Luciancodex befindet.

Namen nach bekannt war. Um ihn kennen zu lernen benutzte ich, nachdem Herr Director Dr. Detlefsen in Glückstadt mir über seinen Inhalt einige Auskunft gegeben hatte, einen Urlaub im Sommer vorigen Jahres (1880) zu einer Reise dahin.

Die Umstände waren ungünstig genug. Ich fand die Bibliothek geschlossen, weil wenige Tage vorher vom Kriegsminister in Rom der Befehl gekommen war, sämmtliche Bücherschätze wie auch die Gemäldesammlung, die ein Stockwerk höher aufbewahrt wurde, zu verpacken und einstweilen in einem Saale des städtischen Armenhauses unterzubringen. Wann sie wieder das Tageslicht erblicken sollte, wusste Niemand. So viel stand fest, dass in Modena kein Haus ausser dem bisherigen vorhanden war, wo sie eine würdige Aufstellung finden konnte.

Die schönen hohen Räume, welche die Bibliothek in einem Flügel des Palazzo Ducale (jetzt Reale) inne gehabt hatte, sollten sofort der Kriegsschule überwiesen werden. Wände und Schränke waren schon geleert. Kisten und Kasten standen umher. Unaufhörlich wurde gepocht und gehämmert.

Trotz alledem hatte ich doch das Glück, dass mein Wunsch nicht unerfüllt blieb. Das einzige Zimmer, welches die Handschriften enthält, war noch unberührt und die nicht genug zu rühmende Gefälligkeit des Bibliothekars Herrn Lodi gestattete mir ungeachtet der vielen Sorgen und Mühen, die ihn belasteten, dieses innerste Heiligthum der Bibliothek mit ihm zu theilen.

So brachte ich dort eine Woche unter seinem Schutze zu. Freilich wurde meine Aufmerksamkeit nicht selten gestört und abgelenkt; Gelehrte und Gebildete der Stadt strömten ab und zu, um ihr Herz zu erleichtern und mit dem Bibliothekar zu berathen, ob noch in der letzten Stunde der schwere Schlag könnte abgewendet werden. Allein es gelang mir doch in sechs bis siebenstündiger täglicher Arbeit einen nicht unbeträchtlichen Theil der Handschrift zu vergleichen und so einigermassen ein sicheres Urtheil über den Werth derselben zu gewinnen.

Dank, herzlichen Dank daher auch von dieser Stelle dem vortrefflichen edlen Manne, der vierzig Jahre der Bibliothek angehört hat und nun obgleich in voller körperlicher und geistiger Rüstigkeit zur Unthätigkeit verurtheilt es erleben musste, dass der von ihm so lange treu behütete Schatz dem Gebrauche der heimischen Universität und der ganzen Gelehrtenwelt entzogen und vor seinen Augen in Nacht begraben wurde. Nicht ohne herben Schmerz erinnerte er an die Umkehrung des bekannten Wortes: *Cedant arma togae*.

Die Handschrift ist ein Pergamentcodex in grossem Format, zählt 112 Blätter mit 224 Seiten und auf jeder Seite 33 Zeilen. Sie umfasst einen beträchtlichen Theil der Schriften Lucians in folgender Reihe: *Φάλαρις* c. 6 von den Worten (*ἀγαπα*)*κυῶν τὸ πλεῖστον οὐχ ὅτι* // an. *Ἰππίας* — *προλαλιά ὁ Διονύσιος* — *προλαλιά ὁ Ἡρακλῆς* — *περὶ τοῦ ἡλέκτρον ἢ τῶν κύκνων* — *μυίας ἐγκόμιον* — *πρὸς Νιγρίτων ἐπιστολή* — *Δημώνακτος βίος* — *περὶ τοῦ οἴκου* — *πα*

τρίδος ἐγκώμιον — ἀληθινῶν διηγημάτων α. β. — περὶ τοῦ μὴ ῥαδίως πιστεῖν διαβολῇ — δίκη φωνηέντων — συμπόσιον ἢ Λαπίθαι — ψευδοσοφιστής ἢ σολοικιστής — κατὰ πλους ἢ τύραννος — Ζεὺς ἐλεγχόμενος — Ζεὺς τραγῳδός — πρὸς ἀπαιδευτον καὶ πολλὰ βιβλία ὠνούμενον — περὶ τῶν ἐπὶ μισθῷ συνόντων — ῥητόρων διδάσκαλος — περὶ πένθους — ὑπὲρ τοῦ ἐν τῇ προσαγορεύσει παισίματος bis zu den Worten ἀνάμεστον ὄντε με, mit welchen der Codex schliesst.

Die Form der Buchstaben, die Art der Abkürzungen, lässt kaum einen Zweifel, dass die Handschrift dem 12. wenn nicht dem 11. Jahrhundert angehört.

Allein ihr Werth ist vielfach dadurch beeinträchtigt, dass der obere Rand einer grossen Anzahl Blätter mehr oder weniger tief hinein mit Moder bedeckt und dadurch unlesbar geworden ist. Mehr noch hat sie dadurch gelitten, dass sie nicht fest genug gebunden ist. Die Blätter sind deshalb faltig und haben sich so an einander gerieben, dass ein erheblicher Theil der Schrift, am häufigsten in der Mitte des Blattes von oben nach unten, ganz erloschen ist. Stellenweise sind ganze Seiten und Blätter verblieben.

Meine ganze Ausbeute hoffe ich bei anderer Gelegenheit zu veröffentlichen. Für jetzt beschränke ich mich darauf, die Lesarten zu einer einzigen Schrift mitzutheilen. Ich habe dazu die πρὸς τὸν ἀπαιδευτον gewählt, weil ich zu dieser die Vergleichung der beiden Marcianischen Handschriften 434. 436. (Ω und Ψ bei Fritzsche) und der Vaticanischen 87 (Α bei Fritzsche) besitze, — in der vorzüglichen Wiener Handschrift D steht diese Schrift leider nicht — welche nach dem übereinstimmenden Urtheile fast aller Kritiker zu den besten der bisher verglichenen gerechnet werden. Die Zusammenstellung des Codex Mutinensis (ich möchte ihn mit O bezeichnen) mit diesen bereits bekannten und gewürdigten Handschriften wird das Urtheil über ihn erleichtern.

Λουκιανοῦ πρὸς τὸν ἀπαιδευτον καὶ πολλὰ βιβλία ὠνούμενον.

Ed. Teubner. Cod. Vat. 87. Cod. Marc. 434. Cod. Marc. 436. Cod. Mutinensis.

				in c. 1. haud pauca situ obscurata sunt
c. 1. πρὸς τὸν ἀπαιδευτον		om. τὸν	.	.
γίνεται	γίνεται	.	.	.
τοιαῦτα	.	τὰ τοιαῦτα	.	.
παρалаμβάνοις	παρалаμβάνεις			
τοῦ ἀσφαλοῦς	om. τοῦ	.	om. τοῦ	.
c. 2. κεκριμένα	κεκριμένα	.	om. sed rec. manu suprascr.	κεκριμένα
ἐς κάλλος	.	.	αἰοδημος	.
αἰοδημος	.	.	αἰοδημος	.
θανμάσει	θανμαστὲ	.	om. τὸ	θανμαστὲ
τὸ κάλλος	.	.	.	.
χρησόμενον	χρησασμένον	.	.	χρησασμένον
φθάνοντος	παρалаμβάνοντος	.	.	.
ἐγγεγραμμένων	ἀναγινωσκομένων	.	.	.

Ed. Teubner.	Cod. Vat. 87.	Cod. Marc. 434.	Cod. Marc. 436.	Cod. Mutinensis.
c. 3. κατηξίωσαν	ἡξίωσαν	.	ἡξίωσαν	.
μυρίνη	μυρίνη	.	.	.
ἀπῆλλαξαν	.	.	ἀπῆλασαν	.
μυρ. ἄν	om. ἄν	.	.	.
τὸν τοιοῦτον	τὸν τοιούτων	.	τῶν τοιούτων	.
Ὀλμειὸν	.	.	ἄλφρειόν	.
τοῦ Ἰππου	.	.	om. τοῦ	.
οὐδὲ	.	om.	.	.
καὶ πᾶν	om. καὶ	.	.	.
ἐννεφοίτας	.	.	συννεφοίτας	.
c. 4. ἐκεῖνα ἀναδ.	ἀναδ. νῦν ἐκεῖνα	ἐκ. ἀναδ., om. νῦν	.	.
νῦν	κατά	.	.	.
κατὰ	κατά	.	.	.
ἔχε ξυλλαβῶν	.	ἐκεῖνα ἔχε ξυλλαβῶν	.	.
ἐκεῖνα	.	margini adscript.	.	.
ἅπαντα ἐκεῖνα	.	.	.	.
ὅσα ὁ Σύλλας	Σ. ὅσα, om. ὁ	.	.	.
εἰς Ἰταλίαν	εἰς Ἰταλίαν	.	εἰς Θεταλίαν	.
ἐξέπεμψε	ἐξέπεμψεν	.	.	.
πλέον ἐκ τούτου	.	ἐκ τούτου πλέον	πλέον ἐκ τούτων	.
κᾶν	.	.	ἐάν, suprascr. κᾶν	.
ἐπικαθεύδης	καθεύδης	.	.	.
περιβαλλόμενος	περιβαλλόμενος	.	.	.
οἶθα	οἶδας	.	.	.
μόνων	μόνον	.	.	.
εἰ ὥσπερ	.	ἢ ὥσπερ	.	ἢ corr. rec. m. in εἰ ὥσπερ
ἀλλ' εἶγε	.	.	ἀλλ' εἴ τε	.
βιβλιοκαπήλοις	βιβλιοκαπήλοις	.	.	.
καὶ αἰσχροῶν	ἢ αἰσχροῶν	.	.	.
ἐκεῖνων	om.	.	.	.
ἔχουσιν αὐτά	ἔχουσι ταυτά	.	.	.
c. 5. εἰ μὴ καὶ	.	εἰ καὶ μὴ	.	.
ἐπὶ ταλάντων	.	ἐπὶ ταλάντω	.	.
ἄρ' ἄν	δρᾶν	in rasura	δρᾶν	.
τοῦ Ἡρ. τὰ τόξα	.	.	τὰ τόξα τοῦ Ἡρ.	.
ἐντείνεσθαι	ἐντείνεσθαι	.	ἐντείνεσθαι	.
ἐπισκοπεῖ	.	ἐπισκοποῦ	.	ἐπισκοποῦ
καὶ οὗτος	.	.	.	καὶ αὐτὸς
ἀνένευσας	ἀνένευσας ἄν	.	ἀνανεύσεις ἄν	.
κατὰ ταυτά	κατὰ ταῦτα	.	suprascr. ἀνένευ- σας	.
ναῦν	ναῦν καλλίστην	.	ναῦν καλλίστην	.
κοππαφόρον	κοιτοφόρον	καπποφόρον	κοππαφόρον	καπποφόρον
ἐπινεύεις	.	ἐπινεύσεις	.	.
εἰς ἀπαιδευσίαν	.	.	εἰς ἀπ. πολλὰ	.
ἐκφέρει	.	.	ἐκφέρει	.
ἐκεῖνο	om.	.	.	.
τί-βαλανεῖν	τί-βαλ. κοινόν	.	.	.
c. 6. τοὺς πόδας	.	ἀμφοτ. τοὺς πόδας	.	.
ἄμφοτ.	.	.	.	.
ὑποδόμενος	.	.	ὑποδόμενος	.
ἐπιστηριζόμενος	.	.	.	ὑποστηριζόμενος

Ed. Teubner.	Cod. Vat. 87.	Cod. Marc. 434.	Cod. Marc. 436.	Cod. Mutinensis.
ταῦτα	.	.	.	ταῦτα
ἐμπεριπατήσειεν	.	.	περιπατήσειεν	.
c. 7. ἔπει δὲ	.	.	ἐπειδὴ δὲ	ἐπεὶ δὲ καὶ
δευτέραν	.	.	βῆτα	.
ὑπερπηδήσεται	.	ὑπερπηδήσει	.	.
ἐπιθολώσει	ἐπιθολώσει	.	.	.
αὐτοῦ τὸ ῥεῖθρον αὐτὸ τὸ ῥεῖθρον	.	.	.	.
τῷ φόνῳ	.	.	.	φόνῳ, om. τῷ
ἀποκτενεῖ	.	.	ἀποκτείνει	(quattuor qui se- quantur versus paene extincti sunt)
τῶν Φρυγῶν	τῷ Φρυγῶν	.	.	.
μὴ δὲ φέρειν	μὴ φέρειν	.	.	.
ὑπὸ τῇ ἀσπίδι	ἐπὶ τῇ ἀσπίδι	.	ἐπὶ τῇ ἀσπίδι	.
ἐκείνους	om.	.	.	.
αὐτοῦ ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ ὀφθ.	.	.	.	αὐτοῦ ὀφθαλμ.
ἐπαίρων	.	.	ἐπαιωρῶν	.
τὸν δεσπότην	om. τὸν	.	.	.
τὸ αὐτὸ δὴ	om. δὴ	.	δὴ suprascr. r. m.	.
ὁπόταν τὸ μὲν	.	.	.	.
βιβλίον	ὁπ. μὲν τὸ β.	.	.	.
ἔχης	ἔχεις	.	.	.
πορφυρᾶν	πορφυρᾶν	.	.	πορφυρᾶν
ἔχον	ἔχειν	ἔχον om. sed su- prascr.	.	om.
ἀναγινώσκης	ἀναγινώσκεις	.	ἀναγινώσκεις	.
αὐτὸ	om.	.	.	.
καὶ κατασχ. καὶ	καὶ διαστρέφων	.	.	.
διαστ.	καὶ κατασχύνων	.	.	.
c. 8. θέλω γούν	.	θέλω δὲ	.	.
Εὐάγγελος	.	.	.	om.
γυμνῆς	.	.	.	γυμνικῆς
ἀδύνατον	ἀδύνατα	.	.	ἀδύνατα
τῶν καταράτων	.	.	om. τῶν	.
περὶ αὐτὸν	περὶ αὐτὸν	.	.	περὶ αὐτὸν
τοῖς τε ἄλλοις	τά τε ἄλλα	.	.	.
ἐς κάλλος	εἰς κάλλος	.	.	εἰς κάλλος
ἐντετορευμένων	ἐντετορευμένων	.	.	.
c. 9. ἐσέρχεται	εἰσέρχεται	ἐπέρχεται	εἰσέρχεται	.
χρυσῷ	χρυσῷ	.	.	χρυσῷ
διεφαίνετο	.	.	.	ἐφαίνετο
ἅπασιν	ἅπασιν	.	.	.
προεκπλήξας	ἐκπλήξας, suprascr.	.	.	.
.	προ m. r.	.	.	.
κιθαρίσαι	.	κιθαροῖσαι	.	.
πάντως ἔδει	ἔδει πάντως	.	.	.
ἀνάρμοστόν τι	.	.	.	ἀν. τε (in rasura)
λεπτόν	.	χαλεπόν	.	.
κάκεινης ξυμμ.	ξυμμ. κάκεινης	.	.	.
c. 10. ἐσέρχεται	εἰσέρχεται	.	.	.
κόλοπας	κόλοπας	.	.	.
ἐπικειμένην	ἐπικειμένου	.	.	.
μόγισ	μόγισ	.	.	.

Ed. Teubner.	Cod. Vat. 87.	Cod. Marc. 434.	Cod. Marc. 436.	Cod. Mutinensis.
εἰπεῖν γε	.		om. γε	
ᾠήσο	.	.	.	ᾠήσαι (ω et ai rec. m.)
μηδὲ ἐλ.	.	μηδ' ἐλ.	.	.
καὶ περιτιτῆν			om.	
περὶ πόδα	.	.	παρὰ πόδα	.
c. 11. οὐκ ἄκαιρον				
δ' ἂν γ.	οὐκ ἄκαιρον γὰρ	.	.	οὐκ ἄκαιρον γὰρ
Θραύτται	Θραύτται	.	.	.
ἔβρον	εὐβρον	.	.	.
τὴν κεφαλὴν τῇ			τῇ κεφαλῇ τὴν	
Ἀύρα	.	.	λύραν	.
Ὀρφεῖ ὡς λόγος			Ὀρφείῳ λόγῳ	
ἐς	εἰς τὸ	εἰς	ἐς τὸ	.
τὸ ἱερὸν	om. τὸ	.	om. τὸ	.
c. 12. καὶ θηρία	om. καὶ	.	om. καὶ	.
καὶ φυτὰ	om. καὶ	.	.	.
τὴν Ὀρφέως	τὴν τοῦ Ὀρφέως	.	.	.
πεῖσαι	.	.	.	πεῖσειν
οὐκ ἀσφαλὲς	.	.	οὐκ ἦν ἀσφαλὲς	.
ὑπὸ κόλπον	ὑπὸ κόλπου	.	.	ὑπὸ κόλπου
καταθέλξειν	καθέλξειν	.	.	.
μακάριον		μακάριος		.
κληρονομήσαντα		κληρονομήσας		.
τῆς Ὀρφέως	τῆς τοῦ Ὀρφ.	.	.	.
ξυγκαλέσαι	ξυγκαλέσασθαι	.	.	.
ἢ θέλγουσα	om. ἢ	.	.	om. ἢ
τῶν ἄλλων βαρ-			om. ἄλλων, βαρβ.	.
βίτων	.	.	in rasura	.
c. 13. ἔτι ἐστίν	.	.	ἐστίν ἔτι	.
ἐπρίατο	.	.	ἐπρίετο	.
ὑπ'	in rasura	.	.	.
c. 14.	.	.	.	primae huius c. litterae situ sunt obductae
ἐς τὸ πῦρ		ἐς τὸ πῦρ		.
Τεγεᾶται	Τεγεᾶται	.	.	.
Μεμφίται	Μεμφίται	.	.	.
ὑπερχόντισεν	.	.	ὑπερχόντισε	.
ὄρας	ὄρα	.	.	ς manu rec.
διάκεισαι	διάκειται	.	.	.
c. 15. λέγεται γὰρ	.	.	.	λέγεται δὲ
καὶ αὐτὸς	αὐτὸ, om. καὶ	.	.	αὐτὸς, om. καὶ
καὶ κάτοχος	κατὰ τάχος	.	.	.
Δωρίδιον		δωρικόν		.
Διονυσίου	Διονύσου	.	.	.
οἶμοι	οἶμαι	.	.	.
καὶ τό	om. τό	.	.	om. τό
αὐτοῖς γὰρ ἐμ-				
παίξουσιν	in rasura	.	.	αὐτοῖς γὰρ ἐμπ.
μᾶλα		μάλιστα		.
τῷ Διονυσίῳ	.	.	.	ἢ τῷ Διονυσίῳ
c. 16. ἐς τὰ β.	εἰς τὰ β.	.	.	εἰς τὰ β.

Ed. Teubner.	Cod. Vat. 87.	Cod. Marc. 434 ἀνελλιπείς (i. r.)	Cod. Marc. 436.	Cod. Mutinensis.
ἀνατυλάτεις	om.	.	.	.
αἰ	om.	.	.	.
ἐντίθης	ἐντιθεῖς	.	.	.
δὴ τί	δὴ τι	.	.	.
φθέγγη . . . μᾶλλον	φθέγγη μᾶλλον	.	.	φθέγγη μᾶλλον
καὶ τῶν ἰχθύων	om. καὶ	om. καὶ	.	om. καὶ
c. 17. αἴτ'	οἴτ'	.	οἴταν	αἴτ'
τις κτήσαιο	.	.	κτῆσασαί τις	κτῆσ., om. τις
c. 18. ἔχεις	.	.	ἔχεις, suprascr. οἱ	.
εἵποις	.	.	εἵπης	.
τοῦτο	τούτω	.	.	.
ἐπαινοῖ	ἐπαινοίη	.	.	.
ἔχοις	ἔχης	.	.	.
κατὰ σεαυτοῦ	.	.	.	κατὰ σεαυτοῦ
c. 19. Βάκχας	.	.	Βακχίδας	.
αἰ	αἰεὶ	.	.	αἰεὶ
τῶν ἀπ' αὐτῶν	τῆς ἀπ' αὐτῶν	τῶν ἀπ' αὐτοῦ	.	.
σε εἰδότην	γε εἰδότην	.	.	.
ἂν τις	τις ἂν	τις ἂν	.	.
κτένα	κτένας	.	.	.
παλλακὴν	παλακὴν	.	πᾶσιν ἀνθρώποις	.
ἄπασιν	.	.	.	.
τὰ — χρήσιμα	τὸ — χρήσιμον	.	.	.
Σύρον ὄντα	εὐρόντα	.	.	.
ἀναλίσκεις	καταναλίσκεις	.	.	.
παρενέγραψας	ἐνέγραψας	.	.	.
ἀπωλώλεις	.	.	.	ἀπολώλεις
προυτίθεις	προθεῖς	προυτίθης	.	.
c. 20. ἐκεῖνο	.	.	ἐκεῖνω	.
πεπεισμένον	πεπεισμένος	.	.	.
ἀλλὰ σοφὸς	ἀλλὰ καὶ σοφὸς	ἀλλὰ καὶ σοφὸς	.	.
συγγραφεὺς	συγγραφεὺς	.	.	.
οὐδ' ἕτερος	οὐδέτερος	.	.	.
ὡς ἀληθεύεις	ὡς εἰ ἀληθεύεις	.	.	ὡς εἰ ἀληθεύεις
αὐτῶν	αὐτοῦ	.	.	.
λόγους ἐπιδείκ- νυσθαι	λόγοις αὐτῷ ἐπι- δεικν.	.	.	.
καὶ μὴ πίνειν	ἢ μὴ πίνειν	.	.	ἢ μὴ πίνειν
ὁμοιωθῆς	ὁμοιωθεῖς	.	.	.
κατὰ τοὺς προ- πάτορας	κατὰ τοῦ προπάτορος	.	.	.
c. 21. μουσικῶν	μυσῶν	.	πιστεύοντα, om.	.
ὡς πιστεύειν	.	.	ὡς	.
δις διὰ πασῶν	διὰ πάντων	.	.	.
ἐς τὸν Πύρρον	ἐς τὸν Π.	.	om. ἂν	ἐς τὸν Π.
ἂν εἴη	.	.	.	.
Λαρίσση	Λαρίση	.	.	.
πρεσβῦτις	πρεσβύτης	.	.	.
αὐτῷ	αὐτοῦ	.	.	αὐτοῦ
Κασάνδρου	Κασσάνδρου	.	.	.
Βατραχίωνι	.	βατραχίονι	.	.

Ed. Teubner.	Cod. Vat. 87.	Cod. Marc. 434	Cod. Marc. 436.	Cod. Mutinensis.
καὶ γὰρ	om.	om. γὰρ	.	.
τῇ Ἀαρίσση	om. τῇ	τῇ Ἀαρίσση	.	.
τῷ Πύρρῳ	.	.	.	.
ὁμοιος	ὁμοιος τῷ Πύρρῳ	.	.	.
c. 22. ὀρχησταῖς	ὀρχησταῖς	.	.	.
ἐρωμένην	.	.	ἐρωμένην	.
οὕτως	οὕτω	.	.	.
ζωγράφος	.	.	ζωγράφος σοφός	.
ἐθέλεις	ἐθέλεις	.	.	.
ἐπαινοῦσι	.	.	.	ἐπαινοῦσιν
καίτοι τί	.	καὶ τί	.	καὶ ὅτι
τὰ βιβλία	.	τὰ τοιαῦτα βιβλία	.	.
ξυνάγει	.	.	.	ξυνάγει
c. 23. ὁποῖαι	ὁποῖοι	.	.	.
ξυγκαθεύδεις	.	.	ξυγκαθεύδοις	.
καὶ λουόμενος	.	om. καὶ	.	.
μὴδ' ἀποδύσῃ	.	μὴ ἀποδύσῃ	.	.
ἣν ἀποδύσονται	.	om. ἣν	.	.
ὑμέτερος	ἡμέτερος	.	.	.
ὑμῖν	.	.	.	ἡμῖν
νόμους	.	.	om.	.
λεάνεσθαι	.	μαίνεσθαι	.	.
καὶ ποιεῖν	.	om. καὶ	.	.
νυνὶ	νῦν	.	.	.
εἴ γε μὴ	.	om. μὴ	.	.
χύτραις	.	χύτραις ἴσα	.	.
ὅλως	om.	.	.	.
κατὰ τ. παροι-	θαῖτον ἂν κ. τ.	.	.	.
μίαν θαῖτον ἂν	παροιμίαν	.	.	.
c. 24. παρ' αὐτοῦ	παρ' ἑαυτοῦ	.	.	.
τοὺς βιβλιογρά-	.	.	.	.
φους	.	om. τοὺς	.	om. τοὺς
οὐκ	οὐκ οὖν	om. οὐκ	.	om. οὐκ
ξυνελάσσοντας	ξυνελάσσοντα	.	.	.
νεόκτιστον	νεόκτιστον	νεόκτιστον	.	νεόκτιστον
c. 25. ἐκεῖνο	.	κακεῖνα	ἐκεῖνα	κακεῖνα
τῶν πολυτελεῶν	om. τῶν	.	.	.
ὠνεῖσθαι, ὅπως	ὠνῇ δ' ὅμως	ὠνῇ δ' ὅμως (μ i. r.)	.	ὠνεῖσθαι ὅμως
ἐπιλειπόντων	.	ἐπιλιπόντων	.	.
σε	σοι	.	.	.
μεταστέλλοιο	μεταστέλλοιο	.	.	.
πόρονος	.	.	.	πονηρός
δήγματα	.	δείγματα	.	.
διηγούμενους	διηγούμενον	.	.	.
τὰργύριον	τὸ ἀργύριον	.	.	.
καὶ φύλαττε	om.	.	.	.
πάσχειν	.	.	σφάλλειν	.
ἐχῆς	ἐχοῖς	ἐχῆς	.	ἐχῆς (?)
παύσαιτ' ἂν	παύσαιτο	.	.	.
c. 26. τὸ μηκέτι ὦν.	.	.	om. τὸ	.
μόνον οὐ καὶ	.	μόνον οὐκ	.	.
τὰ παλαιὰ πάντα	πάντα τὰ παλαιὰ	.	.	.
χρησιν	χρησεῖς	.	.	.

Ed. Teubner.	Cod. Vat. 87.	Cod. Marc. 434.	Cod. Marc. 436.	Cod. Mutinensis.
πάνσοφόν τι	Ἀντιλόχου	πάνν σοφόν τι	ἀντιλόχου	.
c. 27. Ἀρχιλόχου	ἐκεῖνά γε	.	.	.
ἐκαστον	.	.	ἐκαστα	.
Εὐπολιν	τὸν Εὐπολιν	.	.	.
εἰτ'	εἴτα	.	.	.
τίνα ποτέ ψυχὴν	τίνα ἀπὸ ψυχῆς	om.	τίνα (ras). ψυχῆς	.
σπτεῖ	ἐώρακέ σε	om.	ἀπὸ	.
ἐώρακε	.	.	.	.
ἐπιτεταμένους	ἐπιτεταγμένους	.	.	.
τοῦτο ποιοῦντα	ποιοῦντα τοῦτο	.	.	.
πρὸς Κότους	πρὸς σκότους	πρὸ σκότους	.	.
μὴ	.	.	om.	.
c. 28. ἄφες δὲ	om. δὲ	.	.	.
καὶ ὑπὲρ	.	καὶ ταῦτα ὑπὲρ	.	.
φρίσσοισι	.	.	φράσσοισι (corr. m. rec. in φρίσ- σοις)	.
συνεργάτην	ξυνεργάτην	.	.	.
οἴκοι	.	οἶκον	.	.
μηδέποτε	.	μηδέπω	.	.
γλώττη	γλώσση	.	.	.
οἶδα	.	.	οἶδας	.
καταγελασθήση	.	.	.	καταγελασθείση
c. 29. τὸ αὐτὸ σοὶ	.	.	.	om. σοὶ
σμίλλας	σμίλλας	.	.	.
ὁπότεαν	ὅταν	.	.	.
ἐς	εἰς	.	.	εἰς
τάλλα	τᾶλλα	.	.	.
τὰ σὰ εἰκάσω	.	.	εἰκάσω τὰ σὰ	.
καὶ ὄψει	.	.	ὄψεις, om. καὶ	.
μαχαιρίδα	μαχαιρίδας	.	.	.
μαχαιρίδων	μαχαιριδίων	.	.	μαχαιριδίων
προτιθένται	προστιθέντας	.	.	.
εὐθετίζουσι	.	.	.	εὐθετίζουσιν
c. 30. καίτοι	.	καίγε	.	.
ἄλλω	.	.	.	ἄλλ (sic)
οὐδ' ἔχρ.	οὐδὲ ἔχρ.	.	.	οὐδὲ ἔχρ.
τινι	οὐδενὶ	.	.	.
καὶ ἐπονείδιστα om.	.	.	.	.

Nachschrift. Da der Abdruck vorstehender Collation sich verzögert hat, so benutze ich die Gelegenheit, um zu derselben Schrift von Lucian einige Lesarten eines Codex Upsalensis hinzuzufügen, den ich seitdem im Sommer 81 an Ort und Stelle verglichen habe:

c. 6. χεῖμωνος | οὐ ταῦτα c. 7 ἂν τοῦτο γένοιτο | τῷ φόνῳ | μὴ φέ-
ρειν | τοὺς-αὐτοῦ ὀφθαλμοὺς | τὸ αὐτὸ δὲ σὺ πάσχων | ἔχον. om. c. 8 τοῦ-
νομα τῶν ἀφρανῶν, om. τῶν | τῷ Ταρ., om. ἐν | ἀδύνατα | περὶ αὐτὸν | ὑπὸ
καταράτων ἀνθρώπων | σμαράγδας | εἰς κάλλος | χρυσῷ | διεφάνετο c. 10.
σκόλοπας | οὗτος ἄσας | κατὰ νόμον | διεκηρύττετο | ὠνήσθαι? | ἐπὶ ἡττῇ |
καὶ περιττῇ | ἄκαιρον γὰρ, om. ἂν γένοιτο | μετ' ὀργῆς c. 12. ὡς ἐκῆλει
μὲν θηρία | τὴν τοῦ Ὁρφῆος συμφορὰν | ὑποθέντα ὁμοίαν λύραν, om. ἐτέ-
ραν | χροῖσασθαι | ὑπὸ κόλπου | μακάριος | κληρονομῆσας. Weitere Mit-
theilungen über die Handschrift behalte ich mir vor.

Breslau 1881.

Julius Sommerbrodt.